

Liite 2

Ukko-Kolin Ystävät ry

Toimintasuunnitelma 2017

Toimintasuunnitelma hyväksyttäneen Yhdistyksen syyskokouksessa 13.11.2016 saatteella, että suunnitelma on strategiatason ideakooste, jonka hallitus tulee priorisoimaan käytännön toimenpiteitä varten.

1. Kolin kansallispuiston suunnitelmiin kuten Hoito- ja käyttösuunnitelmaan ja Luontokeskuksen näyttelysuunnitelmaan vaikuttaminen ja pyrkiminen kehittämissryhmiin.

Vuoden 2013 toteutus:

Kolin suojelualueiden Hoito- ja käyttösuunnitelma tuli yhdistykselle lausunolle. Hallituksen lausunto, joka on hallituksen 4/2013 kokouksen pöytäkirjan liitteenä, annettiin syyskuun lopussa. Luontokeskus Ukon näyttelysuunnitelmaan on tarjottu asiantuntemusta, jota toistaiseksi ei ole meiltä pyydetty.

Vuoden 2014 toteutus:

Yhdistys antoi täydentävän lausuntonsa Kolin HKS-suunnitelmasta ympäristöministeriölle. Siinä korostettiin Ukko-Kolin Uhrihalkeaman merkitystä ja käyttöä kulttuurikohteena sekä puiston polkujen käyttöä patikointiin eikä maastopyöräilyyn.

Luontokeskus Ukon näyttelyn uudistamista varten Yhdistys myi omistamansa Järnefeltin pastelliteoksen ”Kolin Mänty” tasearvolla Metsähallitukselle. Lasse Lovén valmisti Yhdistyksen tuella tutkielman Järnefeltin Koli-vaiheista ja Kolin Mänty-teoksen vaikutuksesta muihin Järnefeltin myöhempiin teoksiin. Nuo tutkielmat hän luovutti Metsähallituksen käyttöön.

Vuoden 2015 toteutus:

Vuoden aikana ei toiminut sellaisia kehittämis- tai suunnitteluryhmiä, joihin Ystävien edustajia olisi pyydetty. Yhtään kansallispuistoon liittyvää suunnitelmaa, josta olisi voinut antaa lausuntoa, ei nähty.

Vuoden 2016 toteutus:

Vuoden aikana ei toiminut sellaisia kehittämis- tai suunnitteluryhmiä, joihin Ystävien edustajia olisi pyydetty. Yhtään kansallispuistoon liittyvää suunnitelmaa, josta olisi voinut antaa lausuntoa, ei nähty.

Vuoden 2017 toiminta:

Pyritään vaikuttamaan Uhrihalkeaman ja lähteen alueen kehittämiseen oikeana Kolin arvopohjan kannalta keskeisenä kulttuurikohteena.

Pyritään vaikuttamaan Hotelli Kolin lämmitysjärjestelmän uusimissuunnitelmaan siten, että hankkeella ei vahingoiteta Kolin kansallispuiston ydinalueen kallioperää ja kulttuuriarvoja.

2. Kumppanuussopimuksen mukaiset käytännön toimenpiteet Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa.

Vuoden 2013 toteutus:

Kumppanuussopimus allekirjoitettiin helmikuussa 2013. Tietojen vaihtoa ja viestinnällistä yhteistyötä tehtiin kummankin osapuolen kotisivuilla.

Vuoden 2014 toteutus:

Allekirjoitettiin Yhdistyksen kummikohdesopimus metsähallituksen kanssa. Kohteena on Soikkelin piilopirtti ja sen ympärillä oleva niitty-hakametsämaisema. Tuon kohteen perinnemaiseman hoito on Yhdistyksen eritystehtävänä sopimuksen mukaan. Metsähallitus tarjoaa tätä varten tarvittavat työvälineet ja majoituksen osallistujille.

Kolme yhdistyksen edustajaa (Lasse Lovén, Seppo Huunonen ja Jorma Siitonen) osallistuivat Kolin kansallispuistossa kesäkuussa pidettyyn kansallispuistojen Ystävähdistyksen tapaamiseen ja sen yhteydessä järjestettyyn perinnemaiseman hoitotalkoisiin Soikkelin piilopirtin perinnemaisemassa kahdessa toimintajaksossa (kesäkuussa ja elokuussa).

Vuoden 2015 toteutus:

Ystävät hoitivat kummikohteensa Soikkelin perinnemaisemaa kahdella niitto-raivaus talkoleirillä kesäkuussa ja elokuussa. Vapaaehtoistyötä tehtiin 105 tuntia 9 henkilön voimin.

Puheenjohtaja osallistui Nuuksion kansallispuistossa pidettyyn puistojen ystävähdistysten tapaamiseen kesäkuussa.

Vuoden 2016 toteutus:

Ystävät hoitivat kummikohteensa Soikkelin perinnemaisemaa kahdella niitto-raivaus talkoleirillä kesäkuussa ja elokuussa. Vapaaehtoistyötä tehtiin 109 tuntia 5 henkilön voimin.

Puheenjohtaja ja Jorma Siitonen osallistuivat Leivonmäen kansallispuistossa pidettyyn puistojen ystävähdistysten tapaamiseen ja talkootapahtumaan kesäkuussa.

Puheenjohtaja ja prof. Juha Hiedanpää järjestivät EUROPARC konferenssissa Sveitsissä työpajan puistojen ystävätoiminnan kehittämiseksi.

Kaikkiaan palkatonta työtä kansallispuistojen hyväksi tehtiin 186 tuntia arvoltaan 2790 euroa LEADER taksalla (15 e/t) laskettuna.

Yhteistoimintasopimus Metsähallituksen kanssa päättyy vuoden 2016 lopussa. Sopimuksen jatkamisesta neuvotellaan.

Vuoden 2017 toiminta:

Pyritään uudistamaan Yhteistoimintasopimus Metsähallituksen kanssa. Sopimuksen tarkistuksia pyritään saamaan mm. vakuutus käytännössä ja kansallispuiston hyväksi tehtävän vapaaehtoistyön kulujen korvauksessa kuten muonituksessa ja työhön liittyvissä polttoainekuluissa.

Ystävät hoitavat kummikohteensa Soikkelin niityn kahdesti.

3. Ulkoisen taloudellisen tuen hankkiminen ja EU:n osin rahoittamien kehittämishankkeiden ideointi ja valmistelu.

Vuoden 2013 toteutus:

Puheenjohtaja on ideoinut Kolin Kulttuuriseuran edustajien ja Kolin Kaskigalleria-näyttelyn pohjoismaisten taiteilijavieraiden kanssa mahdollista uuden rahoituskauden Leader tai Interreg hanketta. Siinä on odoteltu EU:n uuden rahoituskauden alkamista ja hankerahoituksen uusia ohjeita.

Vuoden 2014 toteutus:

Metsähallituksen kanssa ideoitiin EU:n osarahoittamaa ympäristökasvatushanketta ja vähähiilisen matkailun kehittämishanketta. Hankkeiden valmistelu on metsähallituksen vetovastuulla. Tietoa hakemuksen menestyksestä ei toistaiseksi ole saatu. Ideoitiin Ystävähdistysten verkottumishanketta kansallisena ja valtakunnallisena ympäristökasvatushankkeena. Hankevalmistelu on siitä vireillä yhdessä metsähallituksen ja muiden Ystävähdistysten kanssa.

Vuoden 2015 toteutus:

Yhdistys sai saaristoalueiden ympäristötukea Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta 800 €, joka käytettiin Soikkelin niityn hoidon aiheuttamiin kuluihin (matkat ym.) Saatiin Keski-Suomen ELY-keskukselta ympäristökasvatustukea 6000 €, joka käytettiin kansainvälisen puistojen ystävähdistysten seminaarin toteutuskuluihin. Seminaarissa esiteltiin Euroopan parhaita käytänteitä Ystävätoiminnassa ja ideoitiin kansainvälistä Ystävähdistysten ja kansallispuistojen verkostoa ja ympäristökasvatushanketta.

Vuoden 2016 toteutus:

Yhdistys haki Lieksan kaupungilta ja KareliaExpert Oy:ltä avustusta EUROPARC konferenssissa tehdylle Kolin matkailun esittelylle. Kumpikaan hakemus ei johtanut tulokseen. Metsähallituksen hankevalmistelun edistymisestä ei saatu tietoja.

Vuoden 2017 toiminta:

Yhdistys hakee Lieksan kaupungin toiminta-avustusta ja Saaristokuntien avustusta Soikkelin hoidon kuluihin.

Yhdistys ideoi ”Toisin silmin Koli” LEADER-hanketta yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Hankkeessa tuotettaisiin kuvajulkaisu ja ympäristökasvatuksellinen näyttely Luontokeskus Ukon käyttöön. Tätä täydentää Kolin aineettoman perinnön ja luontorauhan julistamisen nostaminen hankeideaksi ja UNESCO:n perintöaihioksi.

4. Ystävien viestinnän vahvistaminen erityisesti valtakunnan mediassa ja netissä kotisivuja kehittämällä.

Vuoden 2013 toteutus:

Puheenjohtaja on uudistanut www.ukko-kolinystavat.fi sivuston rakenteen ja sisällön. Opetusaineistojen ja Koli-tutkimusten vienti opetusresurssien sivulle on vielä kesken.

Vuoden 2014 toteutus:

Jorma Siitonen avasi Ystävien facebook-sivun, joka on saavuttanut jo yli 35 tykkäystä. Sivun kertoo ajankohtaisista tapahtumista ja verkottaa metsähallituksen ja ystäväyhdistysten viestintää. (<https://www.facebook.com/pages/Ukko-Kolin-Yst%C3%A4v%C3%A4t-ry/225205247672284>)

Vuoden 2015 toteutus:

Ystävien kotisivuille vietiin Lasse Lovénin valmistama seloste Eero Järnefeltin ”Kolin Männystä”, sekä kansainvälisen puistojen ystävien verkostoseminaarin esitelmät englannin kielellä.

Facebook-sivustoa päivitettiin säännöllisesti. Eri uutisten tykkääjiä oli jo noin 250. Sivulla jaettiin myös muiden yhteisöjen Kolin kansallispuistoon liittyviä ajankohtaisia uutisia.

Kansainvälisen kansallispuistojen Ystäväverkoston seminaarin kehittämisehdotukset ja esitelmät julkaistiin englannin kielellä Ystävien kotisivulla. <http://www.ukko-kolinystavat.fi/pages/in-english.php>

Vuoden 2016 toteutus:

Ystävien kotisivua on päivitetty uusilla tutkimuslinkeillä ja tapahtumatiedotteilla. Ystävien Facebook sivua on päivitetty viikoittain uusilla kuvilla ja tapahtumaviesteillä. Tykkääjiä on vuoden 2016 lopussa jo noin 440 ja sitoutettuja jo noin 50. Sivut eivät kuitenkaan ole johtaneet jäsenluvun nousuun.

Vuoden 2017 toiminta:

Jatketaan Ystävien kotisivun ja Facebook-sivun päivityksiä Kolin tunnettuuden vahvistamiseksi ja Kolin kävijöiden valistamiseksi.

5. Yhteistoimintasopimusten valmistelu ja toiminta strategisten sisaryhdistysten kanssa.

Vuoden 2013 toteutus:

Puheenjohtaja on neuvotellut yhteistoiminnan sopimusideasta Kolin Kulttuuriseuran (Jukka Tommila) ja Kotiseutuyhdistyksen (Erkki Turunen) edustajien kanssa. Sopimusten valmistelu on kesken.

Vuoden 2014 toteutus:

Kirjallisia yhteistoimintasopimuksia ei toistaiseksi ole tehty. Yhteistoiminta on painottunut Kolin Kulmakivi Oy:n liiketoimintatilan käytön suunnitteluun ja toteutukseen.

Vuoden 2015 toteutus:

Yhteistoiminta painottui Kolin Kulmakivi Oy:n liiketilan yhteiskäyttöön. Ukko-Kolin Ystävät ry laajensi omistussuuttaan Kulmakiven kiinteistössä ja on nyt suurin omistajayhteisö kiinteistöllä (osuus 10/35 osaa) osakkeista. Muita yhdistysosakkaita ovat Kolin Kulttuuriseura ja Kolin Kotiseutuyhdistys. Kolin Kulmakivessä toimii mm. Kolin Matkailuyhdistys Koli ry.

Vuoden 2016 toteutus:

Kolin paikallisyhteisön yhteistoiminta keskittyi Kolin Kulmakiven liiketilan yhteiskäyttöön, kun tilaan ei saatu uusia vuokralaisia. Helmikuussa avattiin Kulmakiven Galleria-Puoti, joka tarjoaa matkailijoille Kulttuuriseuran, Kotiseutuyhdistyksen ja Ukko-Kolin Ystävien verkostojen tuottajien tuotteita. Koli ry hoitaa tavaroiden myyntipalvelun ja maksujen tilityksen tuottajille. Toiminnalla on voitu hankkia jonkin verran tuloja tavaratoimittajille ja toimijayhteisöille siten, että Kulmakiven liiketilan ylläpitokustannuksista on voitu kattaa noin 2/3 osaa kertyneellä vuokraosuudella, joka on 15 % verollisesta bruttolikevaihdesta.

Vuoden 2017 toiminta:

Yhteistyötä jatketaan Kolin Kulmakiven toimijayhteisössä. Kulmakiven Galleria-Puodin markkinointia pyritään tehostamaan Ystävien Facebook-sivuilla. Ryhdytään valmistelemaan Kolin Kulmakiven osakkeiden myyntiä, jos uusia vuokralaisia ei saada (liiketila ja torniosan kaksi toimistohuonetta) ja kiinteistön hoitokulut ja lainalyhennykset joudutaan maksamaan yhdistyksen hupenevista pankkitilivaroista.

6. Kulttuuriin ja kasvatukseen liittyvien tapahtumien ideointi ja edistäminen Kolin kansallispuistossa.

Vuoden 2013 toteutus:

Ideointivaiheessa.

Vuoden 2014 toteutus:

Toistaiseksi ei aktiivista toteutusta.

Vuoden 2015 toteutus:

Kansainvälinen puistojen ystäväverkoston seminaari, joka toteutettiin marraskuussa, liittyi painotetusti paikalliskulttuuriin ja ympäristökasvatukseen.

Vuoden 2016 toteutus:

Soikkelin talkooleiritapahtuma oli osa Kolin kulttuuriperinnön perustason elvytystä.

Ideoitiin "Toisin silmin Koli" hankkeen kehittelyä sen alkuvaiheessa Seppo Huunosen aloitteen pohjalta.

Vuoden 2017 toiminta:

Jatketaan "Toisin silmin Koli" hankeidean kehittelyä. Tähän liittyy "Luonnonrauhan julistaminen" Kolille ja Suomi 100 hankkeelle.

7. Kolin tarinaperinteen kokoaminen ja sen arvostuksen kohentaminen; opiskelijatyön kohdentaminen. Ukko-Kolin Uhrihalkeaman esittelyn kohentaminen.

Vuoden 2013 toteutus:

Ei vielä käynnistynyt.

Vuoden 2014 toteutus:

Yhdistyksen hallitus on kerännyt Uhrihalkeamaan ja Pirunkirkkoon liittyvää muistiperintöä. Uhrihalkeaman tarinaa on julkaistu Ystävien kotisivulla (www.ukko-kolinystavat.fi)

Vuoden 2015 toteutus:

Lasse Lovén selvitteli Eero Järnefeltin ja Pirunkirkon seinään kirjoitetun runon yhteyttä. Tästä julkaistaan myöhemmin kertomus Ystävien kotisivulla.

Vuoden 2016 toteutus:

Tehtiin aloite Metsähallitukselle sijoittaa Uhrihalkeaman polun alapään tasanteelle opaste, joka esittelee Uhrihalkeaman myyttistä tarinaa.

Vuoden 2017 toiminta:

Yhdistys valmistaa suunnitelman Uhrihalkeaman ja lähteen alueen kulttuurisen esittelyn kohentamiseksi ja esittelee sen Metsähallitukselle jatkotoimia varten.

8. Suomen kansallispuistojen ystäväyhdistysten verkoston toimintaan osallistuminen.

Vuoden 2013 toteutus:

Puheenjohtaja on edistänyt Selkämeren kansallispuiston ystävät ry –yhdistyksen perustamista kesällä 2013. Yhdistys perustettiin elokuun lopussa. Puheenjohtaja on neuvotellut ystäväyhdistysten yhteisen tapahtuman toteutuksesta Metsähallituksen luontopalvelujen edustajan kanssa (Eveliina Nygren). Toteutuspaikka on vielä avoin.

Vuoden 2014 toteutus:

Metsähallituksen ja Kolin kansallispuiston ystäväyhdistyksen (Ukko-Kolin Ystävät ry) kesäkuussa toteuttamassa ystäväyhdistysten tapaamisessa oli Kolilla läsnä neljä yhdistystä (Nuuksio, Koli, Selkämeri ja Leivonmäki). Kokouksessa sovittiin tapaamisten jatkamisesta 1-2 vuoden välein. Yhdistysten keskinäisen viestinnän ja yhteisten koordinoitujen tapahtumien järjestäminen nähtiin tulevaisuuden keskeiseksi tehtäväksi. Tämä voisi tapahtua yhteisen hankkeen kautta. Yhdistys valmistautuu aktiivisesti seuraavaan kansallispuistojen ystäväverkoston tapahtumaan, joka pidettäneen Nuuksion kansallispuistossa vuonna 2015.

Vuoden 2015 toteutus:

Puheenjohtaja osallistui Suomen kansallispuistojen Ystäväverkoston tapaamiseen

kesäkuun alussa Nuuksiassa. Isäntänä oli Nuuksion kansallispuiston ystäväyhdistys Nuuka ry. Kokouksessa ideoitiin marraskuussa 2015 Kolilla pidettävää kansainvälistä Ystäväverkoston tapaamista. Seuraava suomalaisen Ystäväverkoston tapaaminen on 2016 Leivonmäen kansallispuistossa.

Vuoden 2016 toteutus:

Puheenjohtaja ja Jorma Siitonen osallistuivat Leivonmäellä kesäkuun alussa pidettyyn puistojen ystäväverkoston vuositapaamiseen. Isäntänä toimi Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry.

Puheenjohtaja esitteli Suomen puistojen ystäväverkoston toimintaa EUROPARCin konferenssin työpajassa ja kokoukseen liittyneessä puistojen markkinatapahtumassa.

Vuoden 2017 toiminta:

Yhdistyksen edustajat osallistuvat Saaristomerren kansallispuistossa järjestettävään seuraavan Ystäväyhdistysten vuositapaamiseen.

Ystäväyhdistyksille pyritään kehittämään yhteiset pelisäännöt toiminnassa Metsähallituksen kanssa. Näihin pyritään sisällyttämään mm. vakuutukset, kulukorvaukset ja tutkimustiedon vaihto ja arkistointi.

9. Euroopan kansallispuistojen ystävä-verkoston kokoaminen ja yhteisen tapahtuman ideointi yhteistyössä EUROPARC Federationin kanssa.

Vuoden 2013 toteutus:

Puheenjohtaja on edistänyt Euroopan puistojen ystäväverkoston kehittämistä antaessaan viestinnällisiä raportteja Suomen tilanteen kehityksestä EUROPARCille ja tavatessaan EUROPARCin johtajia kestävän matkailun työryhmän kokouksissa vuoden 2013 aikana. Konkreettinen asian edistäminen EUROPARCin sääntöjen tasolla tapahtui EUROPARCin yleiskokouksessa lokakuussa 2013, jossa puheenjohtaja toimi yhdistyksen edustajana. Neuvottelujen tuloksena yhdistykselle tarjottiin mahdollisuus liittyä kannattajajäseneksi EUROPARC Federationiin 200 € vuotuista jäsenmaksua vastaan. Jäsenoikeuksiin kuuluisi silloin osallistumisoikeus EUROPARCin verkostotapahtumiin ja koulutusohjelmiin sekä kaikki jäseninformaatio.

Vuoden 2014 toteutus:

EUROPARC Federationin täysjäsenyys saatiin yhdistykselle kesäkuussa 2014.

Jäsenyysetuina ovat mm. täysi informaatio ja äänivaltainen

osallistumismahdollisuus EUROPARCin verkostotapahtumiin. EUROPARCin vuosikonferenssiin osallistui yhdistyksen edustajina Lasse Lovén ja Taru Peltola.

EUROPARCin uuteen toimintastrategiaan otettiin maininta jäsenpohjan merkittävästä (20 %) laajennuksesta, joka tapahtuisi ystävä- ja kumppaniyhteisöjen avulla.

Vuoden 2015 toteutus:

Lasse Lovén ja Heini Watia osallistuivat EUROPARCin vuosikonferenssiin, joka pidettiin lokakuussa Regensburgissa Saksassa. He esittelivät myöhemmin

marraskuussa 2015 Kolilla pidettyä kansainvälistä Ystävöverkoston seminaaria noin 20:lle asiasta kiinnostuneelle osallistujalle konferenssin ohjelmaan sisältyneessä eri projektien esittelytapahtumassa. EUROPARCin toimitusjohtaja Carol Ritchie osallistui Kolin seminaariin ja piti siellä esitelmän. Ulkomaisia vieraita Kolin seminaariin osallistui 6 maasta (Englanti, Italia, Itävalta, Latvia, Saksa, Skotlanti). Sovittiin, että seuraava laajempi kansainvälinen tapaaminen järjestetään syksyllä 2016 Sveitsissä pidettävän EUROPARC Konferenssin yhteydessä. Konferenssin pääteemana on silloin ”paikallinen suojelutoiminta”.

Vuoden 2016 toteutus:

EUROPARC Federation järjesti yhdessä Ukko-Kolin Ystävien kanssa työpajan lokakuussa vuoden 2016 kansainvälisen kongressin yhteydessä paikassa Parc Jura vaudois Sveitsi. Työpajaan osallistui Lasse Lovén ja Juha Hiedanpää Ukko-Kolin Ystävästä, työpajan vetäjä Giacomo Bellini EUROPARCin keskustoimistosta sekä 9 maata edustaneet muut asiasta kiinnostuneet puistojen hallintojen edustajat. Työpaja teki aloitteita EUROPARCin jatkokäsittelyyn, joiden avulla puistojen ystävätoimintaa voitaisiin paremmin edistää ja kehittää niiden innovaatiopotentiaalia prof. Juha Hiedanpää/LUKE:n aloitteen mukaan EU-tason tutkimus ja kehittämishankkeella.

Vuoden 2017 toiminta:

Yhdistyksen edustajat osallistuvat LUKEn käynnistämään hankevalmisteluun suomalaisen hankeryhmän yhtenä partnerina. Hankkeen hakuaika päättyy elokuussa 2017. Hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat kulut katetaan sitä varten haettavalla ulkoisella rahoituksella. Yhdistyksen edustaja osallistuu Puistojen ystäväverkoston viestintään ja verkoston mahdollisesti järjestämän kokouksen toteutukseen.

10. Terveys ja puistot

Vuoden 2014 toteutus:

Metsähallitus ja Itä-Suomen yliopisto ovat kohdentaneet kansallispuistojen terveysvaikutuksia korostavia hankkeita Kolille. Yhdistys on tukenut näitä hankkeita viestinnässään. Yhdistyksen talkootapahtumat ovat viestineet hyötyliikunnan terveysvaikutuksista inspiroivan luonnon äärellä.

Vuoden 2015 toteutus:

Soikkelin perinnemaiseman talkoiden viestinnässä korostettiin luonnossa tehtävän työn ja hyötyliikunnan terveysvaikutuksia.

Vuoden 2016 toteutus:

Soikkelin perinnemaiseman talkoiden viestinnässä korostettiin luonnossa tehtävän työn ja hyötyliikunnan terveysvaikutuksia.

Luontomatkailun terveysvaikutuksista jaettiin viestejä Ystävien Facebook-sivustolla.

Vuoden 2017 toiminta:

Soikkelin perinnemaiseman talkoiden viestinnässä korostetaan luonnossa tehtävän työn ja hyötyliikunnan terveysvaikutuksia.

Kolilla korostetaan erityisesti luonnon ja kulttuurin myönteisiä vaikutuksia innovaatioihin, inspiraatioihin, mielen terveyteen ja henkiseen elinvoimaan. Kolin kansallispuiston muuttamista vain liikunta-aktiviteetteja tarjoavaksi virkistysalueeksi ei puolleta.